

Περιεχόμενα

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Τμήμα πρώτο

Θέματα προσωπικού

1. Ειδικές άδειες και διευκολύνσεις για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης.....	2
2. Άδεια ειδικού σκοπού.....	3
2.1 Δικαιούχοι.....	3
2.2 Διάρκεια.....	6
2.3 Άσκηση του δικαιώματος από τους γονείς.....	7
2.4 Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας και σχετική διαδικασία.....	9
2.5 Αποδοχές.....	11
3. Μειωμένη ημερήσια απασχόληση.....	11
4. Αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού.....	12
5. Ειδική άδεια απουσίας και λοιπά μέτρα διευκόλυνσης ευπαθών ομάδων.....	13
6. Προσωρινή κατάργηση ή μεταβολή του πενθημέρου εργασίας.....	14
7. Όρια πρόσθετης απασχόλησης του ένστολου προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.....	15
8. Αναστολή της λειτουργίας υπηρεσιών και αποδοχές του απασχολούμενου σε αυτές προσωπικού.....	15

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Τμήμα πρώτο

Θέματα προσωπικού

1. Ειδικές άδειες και διευκολύνσεις για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης.

Με έκτακτα νομοθετικά μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της επιδημίας, θεσπίσθηκαν οι ακόλουθες ειδικές μορφές αδειών και διευκολύνσεων:

α. Η άδεια ειδικού σκοπού θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 5 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) της 11/3/2020, όπως αυτό τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, και αποσκοπεί στη διευκόλυνση των γονέων υπαλλήλων, οι οποίοι πρέπει προσωρινά να απέχουν από την εργασία τους για να φροντίσουν τα ανήλικα παιδιά τους ή τα παιδιά με αναπηρίες ανεξαρτήτως ηλικίας.

Η άδεια ειδικού σκοπού έχει ελάχιστη διάρκεια τεσσάρων (4) εργασίμων ημερών και αποτελεί κατά το 1/4 αυτής κανονική άδεια των άρθρων 55 και 177 του Ν 3584/2007 ή των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και κατά τα υπόλοιπα 3/4 χρόνο δικαιολογημένης απουσίας με αποδοχές, εξομοιούμενο για όλες τις συνέπειες με χρόνο πραγματικής υπηρεσίας, με εξαίρεση τους ασφαλιζόμενους στο καθεστώς ΒΑΕ του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στο οποίο ο μέγιστος χρόνος ασφάλισης κατά τη διάρκεια της κανονικής άδειας ανέρχεται σε ένα (1) μήνα ετησίως (άρθρο 28 παρ. 3β ΑΝ 1846/1951, όπως ισχύει).

β. Η αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού χορηγείται στους υπαλλήλους, οι οποίοι τίθενται σε περιορισμό κατόπιν οδηγιών του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) ή άλλου αρμόδιου δημόσιου φορέα, και δεν συνυπολογίζεται στο μέγιστο χρόνο αναρρωτικών αδειών που δικαιούται κάθε υπάλληλος, ανάλογα με τη σχέση εργασίας, ανεξαρτήτως της διάρκειάς της (άρθρο τριακοστό όγδοο παρ. 3 ΠΝΠ της 20/3/2020).

γ. Η ειδική άδεια απουσίας χορηγείται σε υπαλλήλους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και χρήζουν αυξημένης προστασίας κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης (άρθρο εικοστό πέμπτο ΠΝΠ της 14/3/2020).

δ. Στους υπαλλήλους που είναι δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού της ανωτέρω περίπτωσης α', μπορεί εναλλακτικά και κατόπιν αιτήσεώς τους να παρέχεται η διευκόλυνση της απασχόλησης με μειωμένο έως 25% ημερήσιο ωράριο εργασίας, χωρίς περικοπή των αποδοχών, υπό την αίρεση της μελλοντικής αναπλήρωσης του χρόνου ελαττωμένης απασχόλησης, με την προσφορά εργασίας αντίστοιχης διάρκειας καθ' υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου (άρθρο 5 παρ. 4 ΠΝΠ της 11/3/2020).

2. Άδεια ειδικού σκοπού.

2.1 Δικαιούχοι.

Δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού του άρθρου 5 παρ. 1 της ΠΝΠ της 11/3/2020 είναι κατ' αρχή όλοι οι υπάλληλοι, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, των δήμων των δημοτικών ιδρυμάτων, των δημοτικών ΝΠΔΔ, των συνδέσμων, των επιχειρήσεων ΟΤΑ και των λοιπών δημοτικών ΝΠΙΔ, των οποίων ένα ή περισσότερα τέκνα εμπίπτουν διαζευκτικά στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) φοιτούν έως και την γ' τάξη Γυμνασίου δημόσιων ή ιδιωτικών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των οποίων έχει ανασταλεί με κρατική εντολή η λειτουργία,

β) φιλοξενούνται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, που ανέστειλαν υποχρεωτικά τη λειτουργία τους κατόπιν εντολής του κράτους,

γ) είναι ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών και δεν φιλοξενούνται σε βρεφονηπιακούς ή παιδικούς σταθμούς, εφόσον κατά την κρίση του δημάρχου ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου ή του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου του οικείου φορέα η χορήγηση της άδειας δεν δυσχεραίνει την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών και επιπλέον η εναλλακτική διευκόλυνση του μειωμένου ωραρίου ημερήσιας απασχόλησης δεν εξυπηρετεί με ισοδύναμο

τρόπο την ανάγκη φροντίδας των παιδιών (άρθρο 5 παρ. 1 και 8 ΠΝΠ της 11/3/2020, όπως η παρ. 8 προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου τριακοστού όγδοου της ΠΝΠ της 20/3/2020).

Δικαιούχοι της άδειας είναι επίσης οι γονείς παιδιών που φοιτούν σε ειδικά σχολεία ή σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως της ηλικίας των παιδιών, καθώς και οι γονείς ατόμων με αναπηρία που είναι ωφελούμενα σε δομές παροχής υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας για άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως της ηλικίας των ατόμων αυτών (άρθρο 4 παρ. 3α ΠΝΠ της 20/3/2020, αναλογικώς εφαρμοζόμενη, Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020).

Εφόσον οι δομές στις οποίες απασχολούνται εξακολουθούν να λειτουργούν, οι ωφελούμενοι του προγράμματος κοινωνικού έργου του ΟΑΕΔ περιλαμβάνονται στους δικαιούχους της άδειας ειδικού σκοπού, παρ' όλο που ο δήμος δεν θεωρείται εργοδότης των εργαζομένων αυτών, δεδομένου ότι οι τελευταίοι είναι δικαιούχοι των αδειών της εργατικής νομοθεσίας (άρθρο 1 Ν 4368/2016) και επιπλέον ουδείς λόγος συντρέχει για να εξαιρεθούν από τις προστατευτικές ρυθμίσεις της έκτακτης νομοθεσίας.

Δεν είναι δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού οι απασχολούμενοι με σύμβαση μίσθωσης έργου του άρθρου 6 του Ν 2527/1997, αφού ο νόμος αναφέρεται σε «υπαλλήλους» και όχι σε αυτοτελώς απασχολούμενους, οι οποίοι άλλωστε δεν έχουν δικαίωμα απουσίας με άδεια οποιασδήποτε μορφής. Αντίθετα, παρ' όλο που δεν έχουν υπαλληλική ιδιότητα, είναι δικαιούχοι της άδειας οι έμμισθοι δικηγόροι των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων. Για την κανονική άδεια των έμμισθων δικηγόρων έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (άρθρο 46 παρ. 1 Ν 4194/2013).

Εξαιρούνται ρητώς του δικαιώματος να λάβουν την άδεια ειδικού σκοπού, όσοι προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας τεσσάρων (4) το πολύ μηνών, βάσει της παραγράφου 2 του άρθρου εικοστού τέταρτου της ΠΝΠ της 14/3/2020, για την κάλυψη κατεπειγουσών εποχικών ή πρόσκαιρων αναγκών (άρθρο τριακοστό έβδομο παρ. 1β ΠΝΠ της 20/3/2020).

Για τους υπαλλήλους των δήμων και των νομικών τους προσώπων οι οποίοι απασχολούνται σε υπηρεσίες ύδρευσης ή σε επιχειρήσεις ύδρευσης, η χορήγηση της άδειας ειδικού σκοπού προϋποθέτει την έκδοση αιτιολογημένης απόφασης του δημάρχου ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου ή του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου του οικείου φορέα. Το όργανο αυτό λαμβάνει υπ' όψη τη θέση και τα καθήκοντα που ασκούν οι εργαζόμενοι και κρίνει εάν είναι δυνατή η χορήγηση της άδειας, χωρίς κίνδυνο να διαταραχθεί η ομαλή τροφοδοσία του καταναλωτικού κοινού (άρθρο δέκατο τέταρτο παρ. 1 ΠΝΠ της 14/3/2020).

Στο άρθρο 5 της ΠΝΠ της 11/3/2020 δεν τίθεται ως προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας ειδικού σκοπού η θεμελίωση του δικαιώματος κανονικής άδειας κατά το χρόνο έναρξης της πρώτης, δηλαδή η συμπλήρωση δύο (2) τουλάχιστον μηνών υπηρεσίας από το διορισμό του μονίμου υπαλλήλου ή από την πρόσληψη του υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (άρθρα 55 παρ. 1 και 177 παρ. 1 Ν 3584/2007). Για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου των δήμων και των δημοτικών ΝΠΔΔ, τους απασχολούμενους του προγράμματος κοινωφελούς εργασίας του ΟΑΕΔ και για όλους τους υπαλλήλους των δημοτικών επιχειρήσεων, το δικαίωμα κανονικής άδειας υφίσταται από την έναρξη της απασχόλησης (άρθρο 2 παρ. 1α ΑΝ 539/1945, όπως ισχύει, άρθρο 1 Ν 4368/2016) και συνεπώς δεν τίθεται ως προς αυτούς θέμα συμπλήρωσης ελάχιστου χρόνου εργασίας από την πρόσληψη.

Επομένως, στους μόνιμους και αορίστου χρόνου υπαλλήλους των ΟΤΑ α' βαθμού η άδεια ειδικού σκοπού χορηγείται ακόμη και αν δεν έχει παρέλθει δίμηνο από το διορισμό ή την πρόσληψη, με την προϋπόθεση ότι η μία (1) ημέρα ανά τετραήμερο θα καταγραφεί ως κανονική άδεια μετά τη συμπλήρωση του παραπάνω διμήνου και θα συμψηφισθεί με τις ημέρες κανονικής άδειας του πρώτου ή/και του δεύτερου έτους απασχόλησης. Για τους λοιπούς υπαλλήλους, η διάρκεια της άδειας ειδικού σκοπού αποτελεί συνάρτηση των ημερών κανονικής άδειας που δικαιούνται.

Οι υπάλληλοι των δήμων και των δημοτικών ΝΠΔΔ, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι οποίοι έχουν διακοπές εργασίας, δεν εμπίπτουν στο πεδίο

εφαρμογής των διατάξεων του Ν 3584/2007 περί κανονικής άδειας. Οι υπάλληλοι αυτοί μπορούν να λαμβάνουν κανονική άδεια με αποδοχές έως δέκα (10) εργάσιμες ημέρες ετησίως, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι ανάγκης (άρθρο 55 παρ. 4 και 177 παρ. 2 Ν 3584/2007). Οι υπάλληλοι της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν εξαιρούνται του δικαιώματος να λάβουν την άδεια ειδικού σκοπού, η διάρκεια όμως αυτής δεν μπορεί να υπερβεί την αναλογία που αντιστοιχεί στο ανώτατο όριο ημερών κανονικής άδειας που δικαιούνται.

Όπως είναι ευνόητο, δεν είναι δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού οι υπάλληλοι που απουσιάζουν ήδη από την εργασία τους με άλλη άδεια οποιασδήποτε μορφής, όσοι έχουν εξαντλήσει τις ημέρες κανονικής άδειας και όσοι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου των δήμων και των δημοτικών ΝΠΔΔ ή υπάλληλοι των δημοτικών επιχειρήσεων ή έμμισθοι δικηγόροι έχουν απωλέσει το δικαίωμα κανονικής άδειας, λόγω συμψηφισμού των ημερών αυτής με διάστημα αδικαιολόγητης αποχής ή υπέρβασης των ορίων της βραχείας διάρκειας ασθένειας.

2.2 Διάρκεια.

Ο μέγιστος χρόνος της άδειας ειδικού σκοπού δεν προσδιορίζεται αριθμητικά και συμπίπτει με το διάστημα διατήρησης του μέτρου εξαιτίας του οποίου αυτή χορηγήθηκε, δηλαδή της αναστολής λειτουργίας των σχολείων, των παιδικών σταθμών κ.λπ. (άρθρο 5 παρ. 1 ΠΝΠ της 11/3/2020). Για τους γονείς παιδιών ηλικίας έως 4 ετών, τα οποία δεν φιλοξενούνται σε βρεφονηπιακούς σταθμούς, η διάρκεια της άδειας λήγει όταν καταστεί ασφαλής από υγειονομική άποψη η ανάθεση της φροντίδας τους σε πρόσωπα του οικογενειακού περιβάλλοντος (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/111/οικ. 8196/2020).

Εννοείται ότι για τους εργαζόμενους που δικαιούνται περιορισμένο αριθμό ημερών κανονικής άδειας, η διάρκεια της άδειας ειδικού σκοπού είναι ανάλογη των ημερών αυτών, όπως αναφέρεται στον προηγούμενο τίτλο 2.1.

Η ελάχιστη διάρκεια της άδειας ειδικού σκοπού είναι ίση με τέσσερις (4) ημέρες, χωρίς να απαιτείται να είναι αυτές συνεχόμενες. Για κάθε τετραήμερο

συνεχούς ή διακεκομμένης απουσίας, οι τρεις (3) πρώτες ημέρες συνιστούν ειδική μορφή δικαιολογημένης απουσίας με αποδοχές και η τέταρτη (4η) ημέρα αποτελεί κανονική άδεια. Η απουσία του υπαλλήλου για διάστημα μικρότερο των τεσσάρων (4) ημερών, αποτελεί καθ' ολοκληρία κανονική άδεια, εκτός αν η ληφθείσα για διάστημα μεγαλύτερο του τριημέρου άδεια ειδικού σκοπού λήγει πρόωρα, λόγω αιφνίδιας άρσης του μέτρου εξαιτίας του οποίου χορηγήθηκε, οπότε η αναλωθείσα ήδη άδεια διατηρεί τον ειδικό χαρακτήρα της και δεν καταγράφεται ως κανονική άδεια (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020).

2.3 Άσκηση του δικαιώματος από τους γονείς.

Η άσκηση του δικαιώματος των γονέων υπαλλήλων να λάβουν την άδεια ειδικού σκοπού, υπόκειται στους ακόλουθους κανόνες:

α. Εάν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι του δημοσίου, των ΟΤΑ α' ή β' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, ΝΠΔΔ και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον τα τελευταία (ΝΠΙΔ) αποτελούν φορείς της γενικής κυβέρνησης, επιλέγουν με κοινή τους δήλωση που κατατίθεται στις αντίστοιχες υπηρεσίες το γονέα που θα κάνει χρήση της ειδικής άδειας, έχοντας τη δυνατότητα να δηλώσουν την εκ περιτροπής χρήση της άδειας από αμφότερους, με τον περιορισμό ότι η εναλλαγή των δύο γονέων στην άσκηση του δικαιώματος θα αφορά διαστήματα απουσίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ημερών ανά γονέα (άρθρο 5 παρ. 3 περίπτ. α' ΠΝΠ της 11/3/2020).

Παρ' όλο που δεν προβλέπεται ευθέως στο νόμο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σε περίπτωση συνυπηρέτησης των δύο γονέων στον ίδιο φορέα, αυτός έχει το δικαίωμα να αποκρούσει την κοινή επιλογή των υπαλλήλων, εάν αυτή δυσχεραίνει την εκπλήρωση της αποστολής του κατά την κρίσιμη περίοδο αντιμετώπισης της επιδημίας, υπό την προϋπόθεση ότι η χορήγηση της άδειας κατά τρόπο διάφορο του δηλούμενου από τους δύο γονείς εξυπηρετεί ισοδύναμα την ανάγκη φροντίδας των παιδιών. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η κοινή επιλογή των γονέων είναι υποχρεωτική για τον εργοδότη.

β. Εάν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι του δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ που είναι φορείς της

γενικής κυβέρνησης και ο φορέας του ενός εκ των δύο τελεί σε αναστολή της λειτουργίας του, χωρίς υποχρέωση του υπαλλήλου να παρέχει εργασία στην ίδια ή σε άλλη υπηρεσία, τότε ο άλλος γονέας δεν είναι δικαιούχος της άδειας ειδικού σκοπού (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020).

γ. Αν ο ένας γονέας εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και ο άλλος είναι υπάλληλος του δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ που είναι φορείς της γενικής κυβέρνησης, για τη χορήγηση της άδειας ειδικού σκοπού σε οποιονδήποτε από τους δύο γονείς υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του έτερου γονέα, ότι δεν κάνει χρήση της ίδιας άδειας ούτε τελεί σε καθεστώς εξ αποστάσεως παροχής εργασίας (άρθρα 4 παρ. 3γ και 5 παρ. 3β ΠΝΠ της 11/3/2020).

Στην ίδια περίπτωση, εάν ο γονέας εργαζόμενος του ιδιωτικού τομέα απασχολείται σε επιχείρηση, της οποίας έχει ανασταλεί με κρατική εντολή η λειτουργία, ο άλλος γονέας δεν δικαιούται την άδεια ειδικού σκοπού κατά το διάστημα της αναστολής (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020).

δ. Εάν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου του δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, των ΝΠΔΔ, των ΝΠΙΔ που είναι φορείς της γενικής κυβέρνησης, είναι μισθωτή/μισθωτός του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και απουσιάζει από την εργασία της/του με οποιαδήποτε μακροχρόνια άδεια, τότε ο άλλος σύζυγος δεν είναι δικαιούχος της άδειας ειδικού σκοπού, εκτός αν πρόκειται για αναρρωτική άδεια της/του συζύγου, εξαιτίας της οποίας δεν είναι δυνατή η φροντίδα των παιδιών από αυτήν/αυτόν (άρθρο 5 παρ. 3γ ΠΝΠ της 11/3/2020). Εάν η σύζυγος του υπαλλήλου απουσιάζει με άδεια μητρότητας λόγω κύησης ή λοχείας, δεν στερείται αυτός του δικαιώματος να λάβει την άδεια ειδικού σκοπού (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020).

ε. Εάν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου δεν εργάζεται ως μισθωτή/μισθωτός στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, ο σύζυγος ή η σύζυγος δεν δικαιούται την άδεια ειδικού σκοπού, εκτός αν η μη εργαζόμενη ή ο μη εργαζόμενος σύζυγος νοσηλεύεται για οποιονδήποτε λόγο ή νοσεί από τον κορωνοϊό ή είναι άτομο με αναπηρία και λαμβάνει επίδομα από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ).

Ως νοσηλεία θεωρείται και η παρεχόμενη κατ' οίκον, αφού ο νόμος δεν κάνει διάκριση (άρθρο 5 παρ. 3γ ΠΝΠ της 11/3/2020).

στ. Εάν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου είναι ελεύθερος επαγγελματίας ή αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης ή γενικά ασκεί ανεξάρτητη (μη μισθωτή) οικονομική δραστηριότητα, δεν προκύπτει από το νόμο ότι η χορήγηση της άδειας ειδικού σκοπού εξαρτάται από οποιαδήποτε προϋπόθεση και ότι πρέπει να αποδεικνύεται με βάση το είδος και τις συνθήκες απασχόλησης της συζύγου ή του συζύγου ότι είναι αδύνατη η φροντίδα των παιδιών από αυτήν ή αυτόν, δεδομένου ότι περιορισμούς στο δικαίωμα της άδειας προβλέπει ο νόμος όταν αυτό συντρέχει στο πρόσωπο και των δύο συζύγων και όχι όταν υφίσταται στο πρόσωπο ενός μόνο εξ αυτών. Ωστόσο, σύμφωνα με την Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ. 7874/2020, για τη χορήγηση της άδειας στην περίπτωση αυτή πρέπει να αποδεικνύεται η ανωτέρω αδυναμία.

ζ. Σε περίπτωση διαζυγίου ή διάστασης ή γέννησης τέκνου εκτός γάμου ή συμφώνου συμβίωσης, την άδεια ειδικού σκοπού δικαιούται ο γονέας που ασκεί κατ' αποκλειστικότητα την επιμέλεια του τέκνου, εκτός αν αυτή ασκείται από κοινού, οπότε ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος της άδειας – αν είναι και οι δύο γονείς μισθωτοί – επιλέγεται με κοινή τους δήλωση, όπως αναφέρεται στις προηγούμενες περιπτώσεις (άρθρο 5 παρ. 3δ ΠΝΠ της 11/3/2020).

2.4 Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας και σχετική διαδικασία.

Όταν το δικαίωμα της άδειας ειδικού σκοπού συντρέχει στο πρόσωπο του ενός μόνο από τους γονείς, ενημερώνεται από αυτόν αμέσως η οικεία υπηρεσία προσωπικού, για την αναστολή λειτουργίας της σχολικής μονάδας ή της δομής όπου φοιτά ή φιλοξενείται αντίστοιχα το τέκνο του, και προσκομίζεται εντός ευλόγου χρόνου υπεύθυνη δήλωση ή βεβαίωση από την οποία προκύπτει η φοίτηση ή η φιλοξενία του παιδιού στην ανωτέρω μονάδα ή δομή, εκτός αν τα στοιχεία αυτά είναι ήδη γνωστά στην υπηρεσία. Αν η αναστολή της λειτουργίας δεν είναι καθολική και αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις, η υπηρεσία προσωπικού προβαίνει σε διασταύρωση στοιχείων για να επιβεβαιώσει την ισχύ του μέτρου (άρθρο 5 παρ.2 ΠΝΠ της 11/3/2020).

Επομένως, στην ανωτέρω περίπτωση ούτε αίτηση υποβάλλεται ούτε πράξη χορήγησης άδειας εκδίδεται, ενώ η ενημέρωση της υπηρεσίας προσωπικού εκ μέρους του δικαιούχου μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε τρόπο (τηλεφωνικά, ηλεκτρονικά, επιτοπίως κ.ο.κ.). Διακριτική ευχέρεια για τη χορήγηση ή μη της άδειας δεν υφίσταται. Η απουσία του υπαλλήλου καταγράφεται ως άδεια ειδικού σκοπού τετραήμερης διάρκειας και ανανεώνεται αυτόματα για ισόχρονα χρονικά διαστήματα όσο διαρκεί η υγειονομική κρίση, υπό τον όρο της μεταγενέστερης εξακρίβωσης των προϋποθέσεων υπό τις οποίες αναλώθηκε.

Όταν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι του δημοσίου, των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ που είναι φορείς της γενικής κυβέρνησης, απαιτείται επιπλέον η υποβολή κοινής δήλωσης στις αντίστοιχες υπηρεσίες, ενώ εάν ο ένας γονέας εργάζεται στο δημόσιο και ο άλλος στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, απαιτείται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκάστου των γονέων προς τον εργοδότη του άλλου, ότι δεν κάνει χρήση της άδειας ειδικού σκοπού ούτε τελεί σε καθεστώς εξ αποστάσεως παροχής εργασίας.

Εάν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου απέχει μεν από την εργασία, αλλά λόγω αναρρωτικής και όχι άλλου τύπου άδειας, υποβάλλεται από το/τη δικαιούχο της ειδικής άδειας σχετική υπεύθυνη δήλωση. Το ίδιο ισχύει και όταν η σύζυγος του υπαλλήλου απουσιάζει με άδεια κύησης ή λοχείας.

Υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και από τους γονείς, τα παιδιά των οποίων ηλικίας μέχρι 4 ετών δεν φιλοξενούνται σε παιδικούς σταθμούς. Στην περίπτωση αυτή, ο γονέας αναφέρει το πρόσωπο στο οποίο είχε ανατεθεί η φροντίδα του παιδιού και παραθέτει το λόγο για τον οποίο η διευκόλυνση της μειωμένης ημερήσιας απασχόλησης δεν αποτελεί ισοδύναμη εναλλακτική λύση.

Τέλος, σε περίπτωση μη εργαζόμενης/εργαζόμενου συζύγου υποβάλλεται από το δικαιούχο της ειδικής άδειας υπεύθυνη δήλωση ότι η/ο σύζυγος νοσηλεύεται ή νοσεί από τον κορωνοϊό ή είναι άτομο με αναπηρία που λαμβάνει επίδομα από τον ΟΠΕΚΑ (άρθρο 5 παρ.3 ΠΝΠ της 11/3/2020). Στην τελευταία

περίπτωση ειδικότερα, ο νόμος αρκείται στην υπεύθυνη δήλωση και δεν απαιτεί την υποβολή αποδεικτικού χορήγησης του επιδόματος από τον ΟΠΕΚΑ, διαφορετικό δε είναι το θέμα της δυνατότητας του δήμου να επιβεβαιώσει με διασταύρωση την ακρίβεια της δήλωσης.

2.5 Αποδοχές.

Κατά τη διάρκεια της άδειας ειδικού σκοπού καταβάλλονται στους υπαλλήλους οι συνήθεις αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων του επιδόματος απομακρυσμένων - παραμεθορίων περιοχών (άρθρο 15 παρ. 2 Ν 4024/2011), του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας (ΚΥΑ 2/16519/0022/2012) και του επιδόματος θέσης, με τον περιορισμό ότι το τελευταίο αυτό επίδομα δεν καταβάλλεται για συνεχόμενο διάστημα απουσίας μεγαλύτερο του μήνα, μη συνυπολογιζόμενων των ημερών κανονικής άδειας που εμπεριέχονται σε αυτό (άρθρο 16 παρ. 2 Ν 4354/2015).

Για όσους αδειούχους είναι δικαιούχοι των μέσων ατομικής προστασίας της ΚΥΑ 43726/2019, η χορήγηση γάλακτος διακόπτεται κατά τη διάρκεια της άδειας.

3. Μειωμένη ημερήσια απασχόληση.

Οι υπάλληλοι που είναι δικαιούχοι της άδειας ειδικού σκοπού, μπορούν αντί αυτής να ζητήσουν τη μειωμένη έως και 25% ημερήσια απασχόλησή τους, χωρίς ανάλογη μείωση των αποδοχών τους. Η αποδοχή της αίτησης είναι υποχρεωτική. Για την έναρξη της διευκόλυνσης υποβάλλονται μαζί με την αίτηση τα δικαιολογητικά του προηγούμενου τίτλου 2.4 και το δικαίωμα ασκείται χωρίς να απαιτείται η έκδοση σχετικής πράξης.

Μετά την άρση της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων ή των παιδικών σταθμών, ο υπάλληλος που έκανε χρήση της συγκεκριμένης διευκόλυνσης, υποχρεούται να αναπληρώσει το μη δεδουλευμένο χρόνο, εργαζόμενος πέραν του ωραρίου του χωρίς πρόσθετη αμοιβή. Το χρονικό περιθώριο για την αναπλήρωση δεν ορίζεται. Ελάχιστος ή μέγιστος χρόνος ημερήσιας απασχόλησης πέραν του ωραρίου εργασίας του υπαλλήλου επίσης δεν ορίζεται. Για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η υποχρέωση αναπλήρωσης συσχετίζεται με το χρόνο

διάρκειας της εργασιακής σχέσης, δίχως συνέπειες εάν η αναπλήρωση δεν επιτευχθεί μέχρι τη λήξη της. Για τους λοιπούς υπαλλήλους, η αναπλήρωση του μη δεδουλευμένου χρόνου εργασίας αποτελεί προϋπόθεση για την αναγνώριση αυτού ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας. Επομένως, η μη εκπλήρωση της υποχρέωσης εν όλω ή εν μέρει συνεπάγεται αναγκαίως την επιστροφή των αντίστοιχων αποδοχών και την αφαίρεση των μη δεδουλευμένων ωρών από το χρόνο πραγματικής υπηρεσίας.

Όταν γίνεται χρήση της διευκόλυνσης μειωμένης απασχόλησης, ο υπάλληλος μπορεί να παρέχει εργασία σε χρόνο κατά τον οποίο η υπηρεσία του εκ του νόμου δεν λειτουργεί, σε ημέρες που περιλαμβάνονται στη νόμιμη εβδομαδιαία απασχόλησή του. Το ίδιο ισχύει όταν η σύζυγός του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα υπό καθεστώς αντίστοιχης διευκόλυνσης, έτσι ώστε το ημερήσιο ωράριο εργασίας των συζύγων να εναλλάσσεται και να μη συμπίπτει το ένα με το άλλο (άρθρο 5 παρ.4 ΠΝΠ της 11/3/20).

4. Αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού.

Αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού είναι αυτή στην οποία τελούν οι υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας, του δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών τους προσώπων, των ΝΠΔΔ και των ΝΠΙΔ της γενικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων του κοινωφελούς προγράμματος εργασίας του ΟΑΕΔ και των εμμίσθων δικηγόρων, οι οποίοι τίθενται σε περιορισμό, κατόπιν οδηγιών που τους έχουν δοθεί από τον ΕΟΔΥ ή από άλλον αρμόδιο δημόσιο φορέα που ενημερώνει αμελλητί τον ΕΟΔΥ.

Ο υπάλληλος υποβάλλει στην υπηρεσία του σχετική υπεύθυνη δήλωση και η απουσία του θεωρείται δικαιολογημένη, χωρίς τη συνδρομή άλλων προϋποθέσεων. Σε όλους τους υπαλλήλους που απουσιάζουν για το λόγο αυτό καταβάλλονται οι συνήθεις αποδοχές τους, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων απομακρυσμένων-παραμεθορίων περιοχών, επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και θέσης ευθύνης, χωρίς να εξετάζονται τα όρια αναρρωτικών αδειών με αποδοχές του Ν 3584/2007 ή της εργατικής νομοθεσίας.

Η αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού δεν συνυπολογίζεται στα χρονικά όρια των αναρρωτικών αδειών ούτε απαιτεί γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής. Οι υπάλληλοι που τελούν σε αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού, μπορούν να παρέχουν εξ αποστάσεως εργασία με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (άρθρο τριακοστό όγδοο παρ.3 ΠΝΠ της 20/3/2020).

5. Ειδική άδεια απουσίας και λοιπά μέτρα διευκόλυνσης ευπαθών ομάδων.

Κατά το χρονικό διάστημα ισχύος των έκτακτων νομοθετικών μέτρων αντιμετώπισης του κορωνοϊού, οι υπάλληλοι του δημοσίου, των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, των ΝΠΔΔ και των ΝΠΙΔ της γενικής κυβέρνησης, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, μπορούν να απουσιάσουν από την εργασία τους, εφόσον ανήκουν σε μία από τις παρακάτω ευπαθείς ομάδες:

- Καρκινοπαθείς που υποβάλλονται σε χημειοθεραπείες.
- Μεταμοσχευμένοι.
- Άτομα με βαριά καρδιοπάθεια ή πνευμονοπάθεια.
- Άτομα με αρρύθμιστο σακχαρώδη διαβήτη.
- Καρκινοπαθείς υπό ενεργό ακτινοθεραπεία ή ανοσοθεραπεία.

Η ειδική άδεια απουσίας λήγει με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου ή του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου του οικείου φορέα, όταν εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε. Επομένως, εάν για τη χορήγηση της άδειας εκδόθηκε πράξη του κατά τα ανωτέρω αρμοδίου οργάνου, δεν πρέπει να προσδιορίζεται σε αυτή συγκεκριμένη χρονική διάρκεια της άδειας (άρθρο εικοστό πέμπτο ΠΝΠ της 14/3/2020, ΚΥΑ ΔΙΔΑΔ/Φ.64/315/οικ.8030/2020, ΦΕΚ 928/Β).

Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας δεν ορίζονται στο νόμο. Εάν η κατάσταση της υγείας του υπαλλήλου δεν προκύπτει από το προσωπικό του μητρώο, μπορεί αυτή να αποδεικνύεται με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο, με τη συνδρομή και του ιατρού εργασίας. Για την έναρξη της άδειας αρκεί η υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου, ότι ανήκει στις ανωτέρω ευπαθείς ομάδες. Εφόσον τούτο δεν αποδειχθεί τελικά, η άδεια αποβάλλει εκ των υστέρων τον

ειδικό της χαρακτήρα και η προηγηθείσα απουσία του υπαλλήλου πρέπει να τακτοποιηθεί με άλλου τύπου άδεια, μη αποκλειόμενης και της επιστροφής των αντίστοιχων αποδοχών (Εγκ. Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/ οικ.8189/2020).

Κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας απουσίας καταβάλλονται στους υπαλλήλους οι τακτικές αποδοχές τους, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων που συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων (απομακρυσμένων-παραμεθορίων περιοχών, ανθυγιεινής και επικίνδυνης εργασίας, θέσης ευθύνης).

Οι υπάλληλοι που διατρέχουν κίνδυνο σοβαρής λοίμωξης από τον κορωνοϊό, αλλά δεν ανήκουν στις ανωτέρω ευπαθείς ομάδες, μπορούν να απουσιάσουν με άλλη μορφής άδεια, εάν κρίνεται αναγκαίο από τον θεράποντα ιατρό τους. Στους ίδιους υπαλλήλους μπορεί να δοθεί η δυνατότητα παροχής εξ αποστάσεως εργασίας, εάν το επιτρέπει η φύση των καθηκόντων τους, ή να τους ανατεθούν καθήκοντα που δεν συνεπάγονται επαφή με το κοινό. Εάν τα πρόσωπα των ευπαθών ομάδων ανήκουν στο στενό περιβάλλον του υπαλλήλου, δίχως ο ίδιος να ανήκει σε αυτές, πρέπει και πάλι να εξετάζεται η δυνατότητα παροχής εργασίας εξ αποστάσεως ή η χορήγηση άδειας συνήθους μορφής (Εγκύκλιοι Υπ. Εσωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/110/οικ.8189/2020, ΔΙΔΑΔ/Φ.69/108/οικ.7874/2020).

6. Προσωρινή κατάργηση ή μεταβολή του πενθημέρου εργασίας.

Με απόφαση του δημάρχου μπορεί : α) να καθιερώνονται εξαιρέσεις από την εφαρμογή της πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας κατά υπηρεσία, κλάδο ή ειδικότητα και αριθμό υπαλλήλων καθώς και κατά χρόνο ή περιοχή, εφόσον αυτό επιβάλλεται για να εφαρμοσθούν τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας μέσω της αδιάλειπτης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών, β) να καθορίζεται η πενθήμερη εβδομάδα εργασίας για ορισμένες υπηρεσίες, κλάδους ή ειδικότητες και αριθμό υπαλλήλων από την Τρίτη μέχρι και το Σάββατο ή από την Τετάρτη μέχρι και την Κυριακή, καθοριζομένης ως μη εργάσιμης ημέρας της Δευτέρας ή της Τρίτης αντίστοιχα, εφόσον συντρέχει ο ίδιος λόγος.

Η απόφαση του δημάρχου έχει κανονιστικό χαρακτήρα, δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβέρνησης (άρθρα 5 και 7 Ν 3469/2006), αναρτάται στη

Διαύγεια (άρθρο 2 παρ. 4 περίπτ. 4 Ν 3861/2010) και ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής της μέχρι την άρση των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας και πάντως όχι μετά την 31/5/2020 (άρθρο τεσσαρακοστό τρίτο παρ. 2 ΠΝΠ της 30/3/2020).

7. Όρια πρόσθετης απασχόλησης του ένστολου προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.

Ειδικά για το χρονικό διάστημα από 23/3/2020 έως 30/6/2020, μπορεί με απόφαση του δημάρχου να προσαυξάνεται σε ποσοστό έως 30% το ανώτατο όριο των ωρών υπερωριακής απογευματινής απασχόλησης (120 ώρες ανά υπάλληλο εξαμηνιαίως), νυκτερινής απασχόλησης πέραν του εβδομαδιαίου υποχρεωτικού ωραρίου (96 ώρες ανά υπάλληλο εξαμηνιαίως) και απασχόλησης Κυριακών και αργιών πέραν του εβδομαδιαίου υποχρεωτικού ωραρίου (96 ώρες ανά υπάλληλο εξαμηνιαίως) του ένστολου προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες διενέργειας ελέγχων για την προστασία της δημόσιας υγείας (άρθρο τεσσαρακοστό τρίτο παρ. 7 ΠΝΠ της 30/3/2020).

Σημειώνεται ότι η δημοτική αστυνομία αποτελεί εκ του νόμου υπηρεσία συνεχούς και αδιάλειπτης λειτουργίας (άρθρο 2 παρ. 4 Ν 3731/2008).

Η απόφαση του δημάρχου για την καθιέρωση των πρόσθετων ωρών απασχόλησης δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβέρνησης (άρθρο 20 παρ. Α.1 Ν 4354/2015) και αναρτάται στη Διαύγεια (άρθρο 2 παρ. 4 περίπτ. 4 Ν 3861/2010), ισχύει δε από τη δημοσίευσή της.

8. Αναστολή της λειτουργίας υπηρεσιών και αποδοχές του απασχολούμενου σε αυτές προσωπικού.

Με την ΚΥΑ Δ.1α/ΓΠ οικ. 21268/2020 (ΦΕΚ 1081/Β) απαγορεύθηκε από 28/3/2020 μέχρι 11/4/2020 η λειτουργία, μεταξύ άλλων, των παρακάτω δραστηριοτήτων:

- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, μουσείων και ζωολογικών κήπων.
- Αθλητικές δραστηριότητες.

- ΚΑΠΗ.

Με την προγενέστερη ΚΥΑ Δ1α/ΓΠ οικ. 20021/2020 (ΦΕΚ 956/Β) απαγορεύθηκε για το διάστημα 21/3/2020-10/4/2020 η λειτουργία, μεταξύ άλλων, όλων των βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, πλην των υπηρεσιών που ασκούν διοικητικές λειτουργίες.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 της ΠΝΠ της 11/3/2020 ορίζονται τα ακόλουθα:

«Κατά το χρονικό διάστημα αναστολής λειτουργίας νομικών προσώπων ή υπηρεσιών των ΟΤΑ, λόγω των μέτρων αποφυγής της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, το προσωπικό τους απασχολείται σε άλλη υπηρεσία του ίδιου νομικού προσώπου με απόφαση του οικείου Προέδρου ή σε άλλη υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ ή άλλου νομικού προσώπου αυτών, με απόφαση, κατά περίπτωση, του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται το ωράριο εργασίας του υπαλλήλου, καθώς και η τυχόν ανάθεση συναφών καθηκόντων άλλου κλάδου για την εξυπηρέτηση των υπηρεσιών. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει αναλόγως και για τους απασχολούμενους με συμβάσεις εργασίας ορισμένου έργου ή συμβάσεις έργου».

Επομένως, για τους υπαλλήλους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των δημοτικών υπηρεσιών και μονάδων, των οποίων έχει απαγορευθεί προσωρινά η λειτουργία, που συνεχίζουν να προσφέρουν εργασία σε άλλο αντικείμενο ή σε άλλη μονάδα, δεν γεννάται θέμα για την καταβολή αποδοχών. Το ίδιο ισχύει και για την αμοιβή των συμβασιούχων έργου του άρθρου 6 του Ν 2527/1997.

Ως προς τους υπαλλήλους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας που, χωρίς δική τους υπαιτιότητα, έχουν παύσει να παρέχουν υπηρεσίες, η καταβολή των αποδοχών είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως αν ούτε σε υπαιτιότητα του εργοδότη οφείλεται η μη παροχή εργασίας (άρθρα 47 παρ. 1 και 172 παρ. 5 Ν 3584/2007). Η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει για τους μη απασχολούμενους συμβασιούχους έργου, στους οποίους δεν είναι δυνατή η καταβολή αμοιβής για διάστημα που δεν παρέχουν υπηρεσία.

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Τμήμα Δεύτερο

Θέματα οικονομικής λειτουργίας

1. Εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Για τους δήμους και τα δημοτικά ΝΠΔΔ που στερούνται προϋπολογισμού εν ισχύ για το τρέχον έτος, παρατείνεται έως την 31/5/2020 η πλασματική ισχύς του προϋπολογισμού του έτους 2019, ο οποίος εκτελείται μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία για την πληρωμή των δαπανών του άρθρου 160 του Ν 3463/2006 και υπό τους όρους που αυτό προβλέπει (άρθρο τριακοστό έβδομο παρ. 2α ΠΝΠ της 20/3/2020).

Προϋπολογισμοί έτους 2020 των δήμων, των δημοτικών ΝΠΔΔ, συμπεριλαμβανομένων των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου ΟΤΑ, και των ΔΕΥΑ, οι οποίοι έχουν: α) ψηφισθεί από το δημοτικό συμβούλιο ή β) ψηφισθεί από το διοικητικό συμβούλιο του δημοτικού ΝΠΔΔ και εγκριθεί από το οικείο δημοτικό συμβούλιο ή γ) ψηφισθεί από το διοικητικό συμβούλιο της ΔΕΥΑ έως και την 20/3/2018, εκτελούνται άμεσα, χωρίς να αναμένεται η επικύρωσή τους από την εποπτεύουσα αρχή, εφόσον έχει διατυπωθεί η θετική γνώμη του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας ΟΤΑ (άρθρο τριακοστό έβδομο παρ. 2β ΠΝΠ της 20/3/2020).

Το ίδιο ισχύει και για προϋπολογισμούς που ψηφίζονται μετά την ανωτέρω ημερομηνία, εφόσον εξακολουθεί η διάρκεια της υγειονομικής κρίσης.

Παρατήρηση 1η: Η παράγραφος 2β του τριακοστού έβδομου άρθρου της ΠΝΠ της 20/3/2020 επεκτείνει τη ρύθμιση περί της άμεσης εκτέλεσης του προϋπολογισμού στα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ και στους ΦΟΔΣΑ, άνευ περαιτέρω διακρίσεων. Ωστόσο, οι προϋπολογισμοί των δημοτικών επιχειρήσεων κάθε μορφής, πλην των ΔΕΥΑ, δεν υπόκεινται στον έλεγχο της εποπτεύουσας αρχής, το ίδιο δε ισχύει και για τους ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας (άρθρα 225 παρ. 1 Ν 3852/2010 και 240 Ν 4555/2018, όπως ισχύουν). Επομένως, η συγκεκριμένη ρύθμιση δεν αφορά στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, οι προϋπολογισμοί των οποίων εκτελούνται

αμέσως μετά την ψήφισή τους, με εξαίρεση τους προϋπολογισμούς των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων για τους οποίους απαιτείται η έγκριση της οικονομικής επιτροπής (άρθρο 72 παρ. 1 περίπτ. κ' υποπερίπτ. VI Ν 3852/2010, όπως ισχύει).

Παρατήρηση 2η: Στη διάταξη γίνεται λόγος για «σύμφωνη γνώμη» του Παρατηρητηρίου, το τελευταίο όμως δεν διατυπώνει «σύμφωνη» αλλά θετική ή αρνητική γνώμη, με την έννοια ότι στη μεν πρώτη περίπτωση θεωρεί τον προϋπολογισμό ειλικρινή, ρεαλιστικό και συντεταγμένο σύμφωνα με τους ισχύοντες εκάστοτε κανόνες, στη δεύτερη δε περίπτωση εντοπίζει τις ατέλειες και τις αποκλίσεις του προϋπολογισμού από τους ισχύοντες κανόνες, τις οποίες ο δήμος οφείλει να διορθώσει (άρθρο 77 παρ. 6 Ν 4172/2013). Η έννοια της «σύμφωνης γνώμης» προσδιορίζεται στο άρθρο 20 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν 2690/1999) και δεν έχει σχέση με τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου.

Παρατήρηση 3η: Αναφερόμενος στον έλεγχο των αποφάσεων από την εποπτεύουσα αρχή, ο νομοθέτης χρησιμοποιεί για πολλοστή φορά τον εσφαλμένο όρο «έγκριση», ο οποίος όμως δηλώνει διπλό έλεγχο σκοπιμότητας και νομιμότητας και δεν έχει σχέση με την εποπτεία των ΟΤΑ, που συνίσταται αποκλειστικά και αυστηρά κατά το σύνταγμα (άρθρο 102 παρ. 4) και το νόμο (άρθρο 214 παρ. 1 Ν 3852/2010, όπως ισχύει) σε έλεγχο νομιμότητας. Δεν πρόκειται για δευτερεύον ζήτημα ακριβολογίας, αλλά για σοβαρό θέμα ουσίας, διότι η υποκείμενη σε «έγκριση» πράξη δεν αποκτά νόμιμη υπόσταση (είναι νομικά ανύπαρκτη) πριν από αυτή ή χωρίς αυτή και φυσικά δεν εκτελείται, τούτο όμως έρχεται σε πλήρη αντίθεση προς την αρχή της εκτελεστότητας των αποφάσεων των ΟΤΑ (άρθρο 224 Ν 3852/2010), η εφαρμογή της οποίας υπονομεύεται από τη σύγχυση που προκαλεί – μεταξύ άλλων – η χρήση τέτοιας ορολογίας.

Παρατήρηση 4η: Ανεξαρτήτως αν οι δήμοι και οι λοιποί εποπτευόμενοι αυτοδιοικητικοί φορείς – φρονίμως ποιούντες – δεν εκτελούν τον προϋπολογισμό πριν από την επικύρωσή του από την εποπτεύουσα αρχή, διάταξη που εξαιρεί την απόφαση επί του προϋπολογισμού από την άμεση εκτελεστικότητα του άρθρου 224 του Ν 3852/2010, δεν υφίσταται. Επομένως, η

επίμαχη νομοθετική ρύθμιση προσδίδει στην ούτως ή άλλως πάγια τακτική των δήμων νομική τεκμηρίωση, αφού εμμέσως πλην σαφώς υποδηλώνεται, ότι άνευ της επικυρώσεως η εκτέλεση του προϋπολογισμού θα ήταν παράνομη – και όχι απλώς μη συνετή.

2. Προσυμβατικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Από 14/3/2020, αυξάνεται στο ποσό των εννιακοσίων χιλιάδων (900.000) ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, το χρηματικό όριο άνω του οποίου διενεργείται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί των συμβάσεων των παρακάτω κατηγοριών:

α. Συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών που ανατίθενται με διαπραγμάτευση κατά το διάστημα εφαρμογής των έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κορωνοϊού και σχετίζονται με τα μέτρα αυτά.

β. Συμβάσεις για τη διοργάνωση εκδηλώσεων πάσης φύσεως, οι οποίες ακυρώθηκαν λόγω της εφαρμογής εκτάκτων μέτρων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού.

γ. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, μεταφοράς και αποκομιδής απορριμμάτων, οι οποίες ανατίθενται με διαπραγμάτευση από την οικονομική επιτροπή, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, δυνάμενο να παραταθεί για ίσο χρόνο, σε περίπτωση που λόγω των ειδικών αδειών εξαιτίας του κορωνοϊού το εναπομείναν προσωπικό δεν επαρκεί για να καλύψει τις σχετικές ανάγκες.

δ. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών θανάτωσης και υγειονομικής ταφής των χοίρων, οι οποίες ανατίθενται με διαπραγμάτευση από την οικονομική επιτροπή, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, δυνάμενο να παραταθεί για ίσο χρόνο, σε περίπτωση που ο δήμος δεν διαθέτει κατάλληλο προσωπικό, για να βοηθήσει την τοπική κτηνιατρική υπηρεσία στο έργο της αντιμετώπισης της αφρικανικής πανώλης των χοίρων.

ε. Οποιαδήποτε σύμβαση προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών ανατίθεται για κατεπείγοντες λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κορωνοϊό (άρθρο τριακοστό έβδομο παρ. 3 ΠΝΠ της 20/3/2020).

3. Αναστολή καταβολής και μείωση μισθωμάτων.

Στην παράγραφο 7 του άρθρου τριακοστού έβδομου της ΠΝΠ της 20/3/2020 ορίζεται, ότι «από την 1η Μαρτίου 2020 έως και την 31η Μαΐου 2020 αναστέλλεται η καταβολή μισθωμάτων σε δήμους για την ενοικίαση κυλικείων εντός σχολικών μονάδων και εντός κοιμητηρίων».

Παρατήρηση 1η: Τα μισθώματα των σχολικών κυλικείων καταβάλλονται στις σχολικές επιτροπές και όχι στους δήμους (άρθρο 5 Ν 1894/1990).

Παρατήρηση 2η: Η διάταξη αναφέρεται σε αναστολή καταβολής μισθωμάτων και όχι σε απαλλαγή, με συνέπεια να δημιουργείται σύγχυση, αφού αναστολή σημαίνει απλώς τη χρονική μετάθεση της υποχρέωσης και όχι την κατάργησή της. Ωστόσο, θεωρώ ότι σκοπός της διάταξης είναι η απαλλαγή των μισθωτών από την υποχρέωση καταβολής μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2020, κατά τους οποίους έχουν ισχύσει και θα συνεχίσουν ή θα συνεχίσουν πιθανώς να ισχύουν μέτρα απαγόρευσης των συναθροίσεων και αναστολής της λειτουργίας των σχολείων.

Με το άρθρο δεύτερο της ίδιας ΠΝΠ απηλλάγησαν της υποχρέωσης να καταβάλουν ποσοστό 40% του συνολικού μισθώματος των μηνών Μαρτίου και Απριλίου 2020, οι μισθωτές ακινήτων τα οποία χρησιμοποιούνται από αυτούς για την εγκατάσταση επιχείρησης, της οποίας έχει ανασταλεί ή απαγορευθεί προσωρινά η λειτουργία για λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό. Υπό τους ίδιους όρους, η απαλλαγή ισχύει και για το αντάλλαγμα των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων και κινητών. Επίσης, η ίδια απαλλαγή ισχύει και για τις μισθώσεις κύριας κατοικίας, στις οποίες ο μισθωτής είναι εργαζόμενος σε επιχείρηση που τελεί υπό καθεστώς αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας εξαιτίας του κορωνοϊού, εφόσον η σύμβαση του εργαζομένου έχει ανασταλεί για το συγκεκριμένο λόγο και αυτή είχε ήδη καταρτισθεί κατά το χρόνο που άρχισε η εφαρμογή του έκτακτου μέτρου της αναστολής ή της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας της επιχείρησης.

Παρατήρηση 3η: Ο νόμος αναφέρεται σε «επαγγελματική μίσθωση», χωρίς να παραπέμπει στο ΠΔ 34/1995 που διέπει τις επαγγελματικές μισθώσεις. Επομένως στην έννοια της επαγγελματικής μίσθωσης περιλαμβάνεται κάθε

μίσθωση που χρησιμοποιείται για την εγκατάσταση επιχειρηματικής δραστηριότητας, τελούσας σε αναστολή ή προσωρινή απαγόρευση, έστω και αν εξαιρείται των προστατευτικών διατάξεων του ΠΔ 34/1995, δεδομένου άλλωστε ότι μια τέτοια εξαίρεση δεν θα είχε και λογικό έρεισμα.

4. Απαλλαγές επιχειρήσεων από δημοτικά τέλη.

Επιχειρήσεις που πλήττονται από τα έκτακτα απαγορευτικά ή περιοριστικά μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της πανδημίας, μπορεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου να απαλλάσσονται προσωρινά από τα δημοτικά τέλη, κατά τις ακόλουθες διακρίσεις:

α. Οι επιχειρήσεις που διακόπτουν ή περιορίζουν υποχρεωτικά τη λειτουργία τους και δεν χρησιμοποιούν τον κοινόχρηστο χώρο που τους έχει παραχωρηθεί με άδεια της δημοτικής αρχής, μπορεί να απαλλάσσονται από το τέλος που αναλογεί στο χρονικό διάστημα ισχύος της απαγόρευσης ή του περιορισμού, σε περίπτωση δε που το τέλος για το συγκεκριμένο διάστημα έχει ήδη καταβληθεί πριν από την απόφαση απαλλαγής, μπορεί με αυτή να ρυθμίζεται ο τρόπος συμψηφισμού με μελλοντική υποχρέωση καταβολής του ίδιου τέλους.

β. Οι επιχειρήσεις που διακόπτουν υποχρεωτικά τη λειτουργία τους, μπορεί να απαλλάσσονται του τέλους καθαριότητας για το διάστημα της διακοπής. Ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί για το εν λόγω διάστημα, μπορεί με την απόφαση απαλλαγής να συμψηφίζονται με μελλοντικές καταβολές του ίδιου τέλους (άρθρο τριακοστό έβδομο παρ. 8 και 9 ΠΝΠ της 20/3/2020).

Παρατήρηση: Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να έχει γενικό και απρόσωπο – δηλαδή κανονιστικό – χαρακτήρα ή να αφορά συγκεκριμένες επιχειρήσεις, ονομαστικά αναφερόμενες. Προθεσμία για την έκδοση της απόφασης δεν ορίζεται.

5. Δαπάνες εκδηλώσεων που ματαιώθηκαν.

Οι δαπάνες των δήμων και των δημοτικών ΝΠΔΔ που απορρέουν από συνεδριακές ή άλλες εκδηλώσεις πάσης φύσεως, οι οποίες ματαιώθηκαν λόγω της εφαρμογής εκτάκτων μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας, δύνανται παρά

τη ματαίωση να εκκαθαρισθούν και να πληρωθούν (άρθρο εικοστό τέταρτο παρ. 6 ΠΝΠ της 14/3/2020, άρθρο 10 παρ. 5 ΠΝΠ της 11/3/2020).

6. Αναστολή είσπραξης βεβαιωμένων οφειλών και παράταση προθεσμιών.

Με την Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών Α.1053/2020 (ΦΕΚ 949/Β), η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 2 της ΠΝΠ της 11/3/2020 και τροποποιήθηκε από την όμοια 1062/2020 (ΦΕΚ 1043/Β), παρατάθηκαν μέχρι και την 31/8/2020 οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων στις ΔΟΥ ή στα Ελεγκτικά Κέντρα οφειλών των επιχειρήσεων, που λήγουν ή έληξαν στο χρονικό διάστημα 11/3/2020-30/4/2020. Έως την ίδια ημερομηνία παρατείνονται οι προθεσμίες καταβολής των δόσεων ρύθμισης ή διευκόλυνσης, που εμπίπτουν στο ίδιο χρονικό διάστημα. Η είσπραξη των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων την 11/3/2020 οφειλών αναστέλλεται μέχρι και την 31/8/2020.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις αφορούν:

α) τις επιχειρήσεις που είχαν την 20/3/2020 ενεργό κωδικό κύριας δραστηριότητας έναν από τους αναφερόμενους στον πίνακα της ΥΑ Α.1053/2020, όπως αυτός αντικαταστάθηκε από τον πίνακα της ΥΑ 1062/2020, ο οποίος ισχύει από 21/3/2020 και εφεξής, ή

β) τις επιχειρήσεις των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα από ενεργό κατά την 20/3/2020 κωδικό δευτερεύουσας δραστηριότητας του ανωτέρω πίνακα, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα του κωδικού κύριας δραστηριότητας την 20/3/2020.

Στη συνέχεια, παρατάθηκε μέχρι την ίδια ημερομηνία (31/8/2020) η προθεσμία καταβολής των βεβαιωμένων στις ΔΟΥ/Ελεγκτικά Κέντρα οφειλών των επιχειρήσεων, που έληξαν ή λήγουν στο χρονικό διάστημα 1/4/2020-30/4/2020. Μέχρι την 31/8/2020 παρατάθηκαν και οι προθεσμίες καταβολής των δόσεων ρύθμισης ή διευκόλυνσης, που εμπίπτουν στο ίδιο χρονικό διάστημα, ενώ ανεστάλη επίσης έως την 31/8/2020 η είσπραξη των

βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμών την 1/4/2020 οφειλών (Απόφ. Υπ. Οικον. Α.1072/2020, ΦΕΚ 1157/Β).

Οι νέες ρυθμίσεις της ΥΑ Α.1072/2020 αφορούν: α) τις επιχειρήσεις που είχαν την 20/3/2020 κωδικό κύριας δραστηριότητας έναν από τους αναφερόμενους στο διευρυμένο πίνακα της ανωτέρω απόφασης ή β) τις επιχειρήσεις των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα από ενεργό κατά την 20/3/2020 κωδικό δευτερεύουσας δραστηριότητας του ίδιου πίνακα, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα του κωδικού κύριας δραστηριότητας την 20/3/2020.

Ανάλογες ρυθμίσεις θεσπίσθηκαν για τα φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα στις ανωτέρω επιχειρήσεις (ΥΑ 1061/2020, ΦΕΚ 1043/Β, ΥΑ Α.1074/2020, ΦΕΚ 1159/Β) καθώς και για τους μισθωτούς των ιδίων επιχειρήσεων, οι συμβάσεις των οποίων τελούν σε αναστολή (ΥΑ Α.1075/2020, ΦΕΚ 1160/Β).

Επίσης, παρατάθηκαν έως και την 10/4/2020 οι προθεσμίες καταβολής των οφειλών που λήγουν έως την 31/3/2020 και έχουν βεβαιωθεί σε βάρος των κατωτέρω κατηγοριών φυσικών προσώπων:

α) Πρόσωπα που συμπληρώνουν έως την 31/12/2020 το εβδομηκοστό (70ο) έτος της ηλικίας τους.

β) Πρόσωπα με αναπηρία σε ποσοστό 80% και άνω.

Η παράταση καταλαμβάνει και τις δόσεις ρύθμισης ή διευκόλυνσης που λήγουν έως την 31/3/2020 (Απόφ. Υφυπ. Οικον. Α.1066/2020, ΦΕΚ 1083/Β).

Εξαιρούνται των ρυθμίσεων οι φορείς της γενικής κυβέρνησης, τα εκτός αυτής ΝΠΔΔ, τα ΝΠΙΔ που ανήκουν στο κράτος ή σε ΝΠΔΔ ή σε ΟΤΑ ή επιχορηγούνται από κρατικούς πόρους, οι εκτός γενικής κυβέρνησης δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί του Κεφαλαίου Α΄ του Ν 3429/2005 και οι επιχειρήσεις του Κεφαλαίου Β΄ του ίδιου νόμου.

Η παράταση των προθεσμιών και η αναστολή είσπραξης ισχύουν ανάλογα και για τις οφειλές των επιχειρήσεων με τους ανωτέρω κωδικούς κύριας ή

δευτερεύουσας δραστηριότητας καθώς και τους εκμισθωτές ή μισθωτούς αυτών προς τους δήμους και τα δημοτικά ΝΠΔΔ (άρθρο 167 παρ. 4 Ν 3463/2006, Εγκ. Υπ. Εσωτ. 10/13-3-2020).

Για τις πληττόμενες κατά τα ανωτέρω επιχειρήσεις καθώς και για τους εκμισθωτές και μισθωτούς αυτών, θεσπίσθηκε περαιτέρω η παροχή έκπτωσης σε ποσοστό 25% των οφειλών και των δόσεων με ημερομηνία καταβολής την 30/3/2020 και την 31/3/2020, οι οποίες καταβάλλονται εμπρόθεσμα. Εμπρόθεσμη είναι η καταβολή μέχρι και την 10/4/2020 (άρθρο πρώτο ΠΝΠ της 30/3/2020, Απόφ. Υπ. Οικον. 1068/2020, ΦΕΚ 1113/Β).

Η παράγραφος 4 του άρθρου 167 του Ν 3463/2006, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 53 του Ν 4483/2017, επεκτείνει στους δήμους και στα δημοτικά ΝΠΔΔ τις διατάξεις που αφορούν στις οφειλές προς το δημόσιο, στο βαθμό που αυτές προβλέπουν την παράταση προθεσμιών ή την αναστολή είσπραξης λόγω εξαιρετικών περιστάσεων. Επομένως, η έκπτωση 25% για τις εμπροθέσμως καταβαλλόμενες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση δεν καταλαμβάνει και τις οφειλές προς τους δήμους, ελλείψει ρητής περί τούτου πρόβλεψης.

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 10 της ΠΝΠ της 11/3/2020 παρατάθηκε έως και την 30/6/2020 η προθεσμία υποβολής αρχικής ή διορθωτικής δήλωσης για την επιφάνεια ή τη χρήση ακινήτων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 2 του Ν 4647/2019.

7. Δαπάνες ανταποδοτικών υπηρεσιών.

Εάν οι δήμοι αδυνατούν αποδεδειγμένα να ανταποκριθούν οικονομικά κατά το διάστημα 1/3/2020-30/6/2020 στις λειτουργικές ανάγκες των ανταποδοτικών υπηρεσιών τους (καθαριότητας, ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης), οφείλουν να αναμορφώσουν τον προϋπολογισμό και να μεταφέρουν πιστώσεις από κωδικούς αριθμούς δαπανών χρηματοδοτούμενων από ανεξιδίκευτα έσοδα σε κωδικούς αριθμούς δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών. Εάν ο δήμος δεν διαθέτει τέτοιες πιστώσεις, μπορεί κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος να εισπράξει προκαταβολικά μέρος των ΚΑΠ που δικαιούται, το οποίο στη

συνέχεια παρακρατείται σε δεκαοκτώ (18) ισόποσες δόσεις από μελλοντικές κατανομές των ΚΑΠ (άρθρο τεσσαρακοστό τρίτο παρ. 5β ΠΝΠ της 30/3/2020).

Παρατήρηση 1η: Ο νόμος θα μπορούσε να επιτρέψει την πληρωμή δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών σε βάρος του λογαριασμού των γενικών/ανειδίκευτων εσόδων, έτσι ώστε να μη χρειάζεται αναμόρφωση του προϋπολογισμού, σε όσες τουλάχιστον περιπτώσεις το πρόβλημα εστιάζεται στην ανεπάρκεια των ταμειακών διαθεσίμων και όχι στην έλλειψη ή στην ανεπάρκεια των πιστώσεων από λογιστικής απόψεως. Ο νομοθέτη δεν προέβη σε αυτήν την επιλογή. Επομένως, πρέπει να καταργηθούν ή να μειωθούν τα εγγεγραμμένα ποσά για δαπάνες που χρηματοδοτούνται από γενικά/ανειδίκευτα έσοδα και να μεταφερθούν οι αντίστοιχες πιστώσεις σε κωδικούς αριθμούς ανταποδοτικών υπηρεσιών.

Παρατήρηση 2η: Στο σχετικό άρθρο της ΠΝΠ (τεσσαρακοστό τρίτο παρ. 5β) ορίζεται ότι *«το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του εικοστού τέταρτου άρθρου της από 14/3/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου εφαρμόζεται αναλόγως»*.

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου εικοστού τέταρτου της ΠΝΠ της 14/3/2020, όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 1β του τριακοστού έβδομου άρθρου της ΠΝΠ της 20/3/2020, αφορά στο έκτακτο προσωπικό που προσλαμβάνεται με συμβάσεις δίμηνης έως τετράμηνης (κατά την περίοδο της επιδημίας) διάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 206 παρ. 1 του Ν 3584/2007, και συνεπώς είναι άσχετο με το επίμαχο ζήτημα της αναμόρφωσης του προϋπολογισμού.

Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του εικοστού τέταρτου άρθρου της ΠΝΠ της 14/3/2020, στο οποίο κατά λογική αναγκαιότητα γίνεται η παραπομπή, ορίζει τα εξής:

«Εάν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό πίστωση ή η υπάρχουσα δεν επαρκεί, με την ίδια απόφαση γίνεται δεσμευτική εισήγηση για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, στην πρώτη μετά από την ανάθεση συνεδρίασή του».

Η μόνη λογική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, συνδυαζόμενων μεταξύ τους, είναι ότι η αναμόρφωση του προϋπολογισμού γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, κατόπιν εισηγητικού χαρακτήρα αποφάσεως της οικονομικής επιτροπής, η οποία δεσμεύει το δημοτικό συμβούλιο που υποχρεούται να λάβει απόφαση όμοιου περιεχομένου.

Παρατήρηση 3η: Η διάταξη δεν κατονομάζει το όργανο που θα αποφασίσει την υποβολή του αιτιολογημένου αιτήματος για προκαταβολική απόδοση ποσού από τους ΚΑΠ. Από τη γραμματική διατύπωση του νόμου συνάγεται, ότι η ανεπάρκεια των πόρων γενικού/ανειδίκευτου χαρακτήρα θα διαπιστωθεί κατά την αναμόρφωση του προϋπολογισμού και συνεπώς το αίτημα θα ενσωματωθεί στις διαδοχικές αποφάσεις της οικονομικής επιτροπής και του δημοτικού συμβουλίου.

Παρατήρηση 4η: Ο νόμος αναφέρεται σε «ανειδίκευτες πιστώσεις», εννοώντας προφανώς δια του γλωσσικού αυτού ολισθήματος – αφού οι πιστώσεις είναι πάντα ειδικευμένες και ποτέ ανειδίκευτες – τις πιστώσεις που προέρχονται από γενικά/ανειδίκευτα έσοδα.

8. Εκτελεστότητα αποφάσεων.

Διάφορες διατάξεις που νομοθετήθηκαν εκτάκτως για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των δήμων κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης συνοδεύονται από ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων που εκδίδονται για την εφαρμογή τους,

- «είναι εκτελεστές από την έκδοσή τους» ή «εφαρμόζονται αμέσως»,
- «κατά παρέκκλιση του άρθρου 225 του Ν 3852/2010».

Παρατήρηση 1η: Το άρθρο 225 του Ν 3852/2010, όπως ισχύει, ρυθμίζει τον έλεγχο νομιμότητας που ασκεί στις αποφάσεις η εποπτεύουσα αρχή. Ο έλεγχος αυτός δεν αναστέλλει την εκτέλεση των αποφάσεων, αφ' ενός μεν διότι τούτο θα ερχόταν σε αντίθεση με το αμέσως προηγούμενο άρθρο (224) του ίδιου νόμου, αφ' ετέρου δε διότι, αν υπήρχε αυτοδίκαιη αναστολή, θα την προέβλεπε ρητώς ο νόμος, ανεξαρτήτως αν οι δήμοι, οικειοθελώς και αυτοβούλως, δεν εφαρμόζουν ενδεχομένως για λόγους ασφάλειας τις ελεγχόμενες αποφάσεις,

πριν από την επικύρωση της εποπτεύουσας αρχής. Επομένως, η εκτελεστικότητα και η άμεση εφαρμογή των αποφάσεων αποτελεί πάγια και διαχρονική ρύθμιση της αυτοδιοικητικής νομοθεσίας και δεν συνιστά καμμία απολύτως παρέκκλιση του άρθρου 225 του Ν 3852/2010. Παρέκκλιση θα ήταν η ακριβώς αντίθετη ρύθμιση, δηλαδή η αναστολή εκτέλεσης των αποφάσεων, αφού θα αντέβαινε στο άρθρο 224 του Ν 3852/2010.

Παρατήρηση 2η: Μεταξύ των αποφάσεων που *«εκτελούνται αμέσως, κατά παρέκκλιση του άρθρου 225 του Ν 3852/2010»*, περιλαμβάνονται και αυτές που εκδίδονται *«δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου εικοστού τέταρτου της ΠΝΠ της 14/3/2020»*. Από τις εν λόγω αποφάσεις, μόνο η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, εάν αυτή απαιτείται, αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας (άρθρο 23 παρ. 5 Ν 3536/2007). Οι αποφάσεις για την πρόσληψη προσωπικού δεν υποβάλλονται από 20/7/2018 και εφεξής για έλεγχο στην εποπτεύουσα αρχή.